

ציון יום הזיכרון ל-7 באוקטובר

זיכרון הטבח והנצחת הגבורה

כ"ד בתשרי ה'תשפ"ו
05/10/2026

בית יוצר לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער

רקע

בעיצומו של חג שמחת תורה, יום שבת, כ"ב בתשרי ה'תשפ"ד, 7 באוקטובר 2023, **פלשו מחבלים מארגוני טרור ברצועת עזה לשטחה של מדינת ישראל, וערכו מסע הרג וביזה חסר אבחנה ברחבי הנגב המערבי.** במתקפת הטרור הזו, הגדולה שידעה ישראל מאז הקמתה, טבחו המחבלים במאות מאזרחי המדינה ותושביה, אנסו, גזלו, פגעו פגיעות בגוף ובנפש במי שנקרה בדרכם, אחזו ביישובים ובבסיסים ומוצבים של צה"ל, וחטפו אזרחים וזרים לשטח רצועת עזה.

בהתקפה זו כ־1,200 בני אדם נרצחו, ו־251 נחטפו לשטח רצועת עזה, בהם גברים, נשים, זקנים וטף; כן נחטפו חיילים ומפקדים בצה"ל מבתיהם ומבסיסי צה"ל ומוצביו בגבול הרצועה. בעקבות ההתקפה יצאה מדינת ישראל למלחמה הארוכה ביותר בתולדותיה, ומאז אותו יום נלחם צה"ל בזירות קרובות ורחוקות, כדי להשיב את הביטחון למדינת ישראל ולאזרחיה ולהבטיח את חירות העם בארצו.

ב־7 באוקטובר 2023 כשל צה"ל במשימת ההגנה על האזרחים. זכרה של מתקפת 7 באוקטובר, לקחיה ויישומם; לצד מורשת הנרצחים והנופלים והנצחתם; וסיפוריהם של פדויי השבי ששבו לישראל, בחיים או לקבר ישראל, מלווים את מפקדי צה"ל וחייליו כל העת, ובייחוד בתקופות הסמוכות למועד יום הזיכרון הלאומי.

בהתאם לנוהג היהודי שלא לקיים אבלות ציבורית ביום חג שמחת תורה וביום שלמחרת, נקבע התאריך כ"ד בחודש תשרי כיום הזיכרון הלאומי לטבח 7 באוקטובר ולהנצחת גבורת האזרחים והחיילים באותו היום.

לוח השנה

כ"ב תשרי
3 באוקטובר
שמחת תורה
שמיני עצרת

כ"ד תשרי
5 באוקטובר
יום הזיכרון
הממלכתי ל-7
באוקטובר

7 באוקטובר
המועד האזרחי

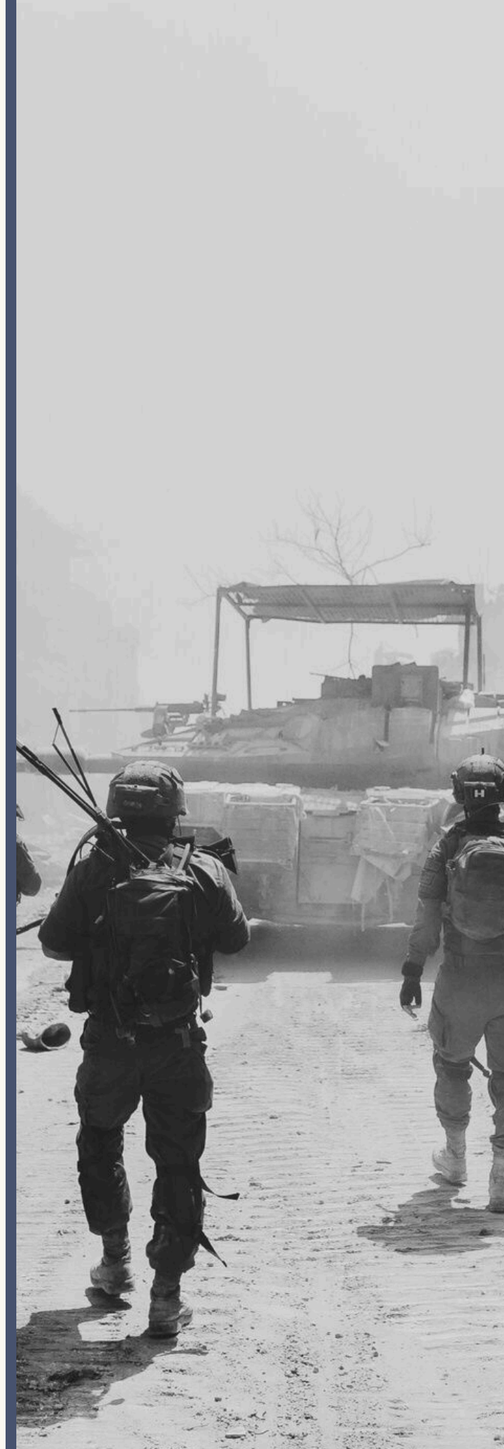
י"א חשוון
22 באוקטובר
יום הזיכרון
הממלכתי
ליצחק רבין ז"ל

ט"ז חשוון
27 באוקטובר
הבחירות
לכנסת ה-26

"אני ממליץ מאוד לשבת כאן היום ולהגיד: 'זו הלמידה שלנו. אני אומר לכם, קיבלתי מכתבים והתייחסויות, גם מאנשים כאן, שאומרים 'אתם', ואין לי בעיה. אני מחבק, האחריות שלי, היא שלי, אני מפקד הצבא בשבעה באוקטובר ויש לי את האחריות שלי. ויש לי גם את כל סל האחריות שלכם, גם את זה אני רואה שלי, ואני רואה בכל פקוד שלי שטעה גם חלק שלי.

אנחנו מתחילים להתקרב לפסח. אתם זוכרים איך מוגדר זה שאומר 'מה העבודה הזאת לכם?' ואני אומר לכם, תראו בזה שלנו, כי העבודה תהיה יותר טובה. ברור שיש כאן אנשים עם יותר אחריות ועם פחות אחריות. **אני חושב שכל קצין בצה"ל, וכל חייל, חייב ללכת עם הציווי, כאילו הוא עצמו היה מפקד בשבעה באוקטובר, ולראות איך הוא מתקן לשנים רבות."**

הרמטכ"ל ה-23 רא"ל (במיל') הרצי הלוי

"השבעה באוקטובר מחייב אותנו להישיר מבט אל מול הכשלים ולהצעיד את צה"ל לחיזוק עוצמתו ולצמיחה - זו תהיה משימה משותפת של כולנו, מתוך אחריות לביטחון הארץ ותושביה.

ההישגים והניצחונות אליהם צה"ל הוביל בשנתיים האחרונות במלחמה רב זירתית - חסרי תקדים.

נמשיך להשתפר, ליזום, ולנצח - בנחישות, בענווה ובצדקת דרך."

רב אלוף אייל זמיר

ראש המטה הכללי

מתוך מטרות חוק יום הזיכרון הלאומי לטבח והנצחת הגבורה - כ"ב בתשרי שמחת תורה 7 באוקטובר

1. **שימור הזיכרון הלאומי** של מתקפת הטרור הרצחנית, הזוועות, הטבח וחטיפת האזרחים ואנשי כוחות הביטחון ומשרתים נוספים שביצעו ארגון הטרור חמאס ושותפיו, הלחימה בהם וההתמודדות עימם.
2. **הנצחת זכרם של האזרחים ואנשי כוחות ההצלה והרפואה שנרצחו ושל אנשי כוחות הביטחון ומשרתים נוספים** שנפלו באירועי כ"ב בתשרי – 7 באוקטובר.
3. **תיעוד וזיכרון של סיפורי החטופים**, ובין השאר התמודדותם בשבי האויב, והנצחת זכרם של החטופים שנרצחו או נהרגו בשבי או של אלו שנחטפו חללים, והפעולות להשבתם.
4. **הנצחת מעשי הגבורה וההצלה של אזרחים ושל אנשי כוחות הביטחון ומשרתים נוספים**, שחירפו את נפשם בקרבות נגד מחבלים מארגון הטרור חמאס ושותפיו, ושל אנשי כוחות ההצלה והרפואה שחירפו את נפשם כדי להציל חיים, והעלאה על נס של האומץ, החוסן, הגבורה והערבות ההדדית שבאו לידי ביטוי באירועים אלו.
5. **הנצחת החוסן הלאומי והתקומה של עם ישראל לאחר אירועי כ"ב בתשרי – 7 באוקטובר**, לרבות בנייה מחדש של קהילות, קיבוצים, מושבים, ערים ויישובים שנפגעו.

עקרונות מדיניות החינוך וההסברה בצה"ל

זיכרון, הנצחה ומורשת - כ"ב בתשרי התשפ"ד, 7 באוקטובר 2023

נשיאה באחריות לכישלון

צה"ל נושא באחריות להגנת מדינת ישראל ולביטחון אזרחיה ותושביה בכל גזרה ומפני כל איום. זוהי אחריות כבדת־משקל, וב־7 באוקטובר כשלנו במימושה. אזרחי המדינה בנגב המערבי נותרו ללא הגנה וחשופים להתקפת האויב האכזרית. נישיר מבט אל הכישלון, נכיר באחריותנו ונעמוד במחויבותנו להגן על מדינת ישראל ואזרחיה בכל מקום ומול כל איום.

תחקור, למידה ותיקון

הנשיאה באחריות לכישלון מחייבת את צה"ל ומפקדיו ללמוד ממנו, להטמיע את לקחיו ולתקן את הדרוש בכלל המערכים והדרגים. הלמידה אינה מסתכמת בהפקת לקחים, אלא נבחנת בשינוי שנוצר בעקבותיהם. צה"ל יפעל ליישום לקחי תחקירי 7 באוקטובר ולשינוי המערכתי הנדרש כדי להיות נכון לאתגרים שלפנינו, להבטיח את ביטחון מדינת ישראל ואזרחיה ולזכות באמונם.

זיכרון והנצחה

נזכור את האזרחים שנרצחו ב־7 באוקטובר ונתייחד עם זכרם ומורשתם של הנופלים מכוחות הביטחון, ההצלה, הרפואה וצה"ל, אשר חירפו נפשם בקרב ות לם ען הגנת המדינה ואזרחיה . ננצור את זכרם ונשאב השראה מדמותם. צה"ל מחויב לזכור ולהנציח את חללי צ ה"ל בס דיר ובמילו אים שק ראו "הנני" ונפלו בעת מילוי תפקידם.

מפקדי צה"ל וחייליו יוסיפו לפעול למען הפצועים בגוף ובנפש ולהוקירם. צה"ל וחייליו מחויבים לספר את קורותיהם של החטופים ומשפחותיהם, את סיפורם של פדויי השבי, ולהנציח את זכרם של החטופים החללים שהושבו לקבר ישראל.

גבורה

לצד הנשיאה באחריות לכישלון ויישום לקחיו, נדגיש את מורשת הגבורה של האזרחים, אנשי כוחות הביטחון וההצלה, החיילים, המפקדים והיחידות שפעלו ביום ההוא בנחישות, ביוזמה, בדוגמה אישית ובמסירות נפש למען הגנת המדינה ואזרחיה. נוקיר את מאות אלפי החיילים והמפקדים בסדיר ובמילואים שלחמו ומוסיפים להילחם על הבית, ופועלים מתוך תחושת שליחות, ציונות ואמונה בצדקת הדרך למימוש ייעודו של צה"ל ולהבטחת קיומנו הלאומי.

נספר את מורשת קרבות הבלימה בנגב המערבי ואת מעשי הגבורה של חיילי צה"ל ומפקדיו – אלה שהיו במשמרתם ואלה שפעלו ביוזמה אישית במהלך חופשתם, אנשי מילואים שיצאו להגנת הנגב המערבי, לצד אזרחים ואנשי כוחות ביטחון אחרים – אשר לחמו בעוז רוח, באומץ לב, בתושייה ובמסירות נפש. רבים מהם נפלו במאמץ להגנת העם והמדינה.

תקווה

צה"ל פועל ולוחם כדי לאפשר למדינת ישראל ולאזרחיה לחיות חיי חירות, שגשוג וצמיחה ולהגשים את חזון הדורות. נשאב רוח והשראה מדורות הלוחמים למען חירות העם בארצו – ידענו תקופות קשות כעם וקמנו מהן מחוזקים. צה"ל מחויב לעמידה במשימה, ללמידה, לתיקון וליישום לקחי 7 באוקטובר. אנו פועלים מתוך הכרה בכוחנו להשתנות ולעמוד במחויבותנו להגנת המדינה ואזרחיה.

נגייס תעצומות נפש למשימות שעוד נכונו לנו כחברה וכעם, נפעל בעוצמה מול האויב והאיומים ונוש יט יד במאמ צי שיק ום חב לי הא רץ שנפגעו. נוסיף לפעול לחיזוק האמון והקשר עם הקהילה וההתיישבות כחלק ממשימתנו ומחובתנו. נחזק את הנגב המערבי ונסייע בצמיחתו ובשגשוגו. נבטיח את ביטחון המדינה ואזרחיה ונקיים את חובתנו להגן על הארץ ולהיות עם חופשי בארצנו.

פעילות חינוך והסברה על ה-7 באוקטובר בצה"ל

- יום הזיכרון הלאומי נקבע במטרה להנציח את אירועי ה-7 באוקטובר בכלל מוסדות המדינה, ובכללם בצה"ל.
- בכל יחידות צה"ל יצוין היום בהתאם לדגשים המובאים במסמך זה ובהתאם להנחיות ענף משטר ומשמעת.
- יום הזיכרון והאירועים שיתקיימו במסגרתו יוקדשו לזיכרון הטבח ולהנצחת הגבורה ב-7 באוקטובר ובימים הסמוכים לו.
- במסגרת יום הזיכרון ניתן יהיה לציין את מורשת הלחימה ופעילותה של היחידה גם במהלך מלחמת "התקומה", ובלבד שעיקר הפעילות יוקדש לזיכרון ה-7 באוקטובר ומבלי לפגוע במרכזיות השיח על יום זה.

סוגיות במיקוד לאחריות סגלי החינוך

- חוק מדינה
- יום לאומי - סיפור משותף
- יום הזיכרון הממלכתי ומלחמת "התקומה"
- מחויבות לזיכרון ולקחי ה-7 באוקטובר יום-יום
- הבחירות לכנסת
- זיכרון והנצחת הנרצחים והחללים

כלים מרכזיים

טקס והקראת פקודת יום מאת הרמטכ"ל בכ"ד תשרי (5 באוקטובר) - בהתאם להנחיות ענף משטר ומשמעת

שיח פיקודי מחייב - בהתאם למתווים שיופצו על ידי מקח"ר

אתר | אתר ייעודי המכיל את מאגר הכלים לציון המועד בצה"ל

תרבות יום א׳ | הפקות מקור וסרטים לצפייה בבתי הקולנוע

מסכת "מיישירים מבט" - אסופה לזיכרון, הנצחה ומורשת ה-7 באוקטובר | אסופת ׳הנני׳ מחודשת

מצפני מורשת קרבות 7 באוקטובר | ראיונות מפקדים

מצפן מורשת על מבצעים לחילוץ חטופים

שיחות משפחות הנרצחים והנופלים, שיחות פדויי שבי

מתווי סיור בנגב המערבי

שאלות

בית יוצר לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער